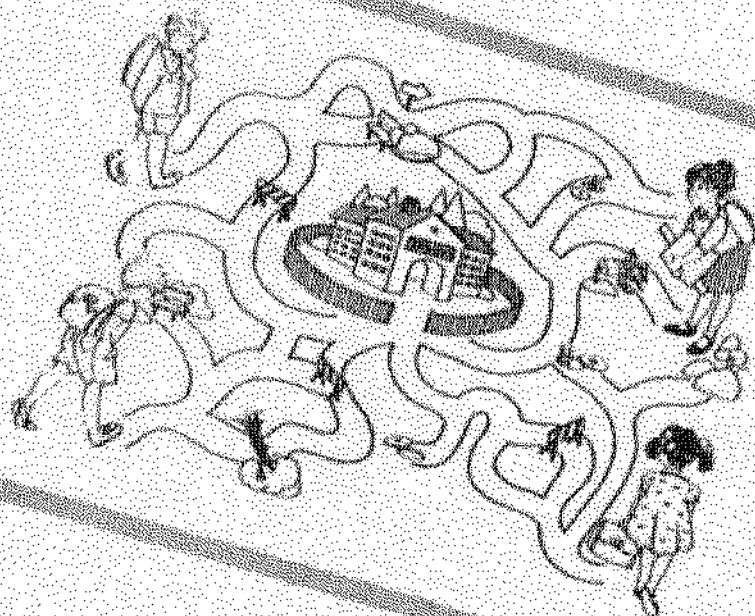

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Εκδοτήριο της Επιτροπής Ειδικής Εκπαίδευσης
Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων Ειδικής Εκπαίδευσης

Σ Ε Ι Ρ Α

ΠΡΟΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: ΟΠΤΙΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Λάρνακα 1995

Συγκέντρωση και οργάνωση υλικού:

*Πέτρος Παρης, Dip.Sp.Ed., B.Ed.
Λειτουργός Ανάπτυξης Προγραμμάτων
Συμβούλος Ειδικής Εκπαίδευσης*

Συνεργασία:

*Χριστούλα Χρυσήλου, B.A (Psych)
Ειδική δασκάλα-υπηρετικός
Λειτουργός Ανάπτυξης Προγραμμάτων*

Επιμέλεια έκδοσης:

*Σάββας Νικολαΐδης, C.Ed.B/D, C.Ed.M.H., B.Ed., M.Ed.
Λειτουργός Ανάπτυξης Προγραμμάτων
Συμβούλος Ειδικής Εκπαίδευσης*

Προγραμματιζόμενες εκδόσεις της σειράς "διορθωτική ανάγνωση"

- A Αντίληψη σχήματος
- B Αντίληψη μεγέθους
- Γ Αντίληψη προσανατολισμού
- Δ Οπτική αντίληψη
- Ε Ακουστική αντίληψη
- Στ Μνήμη
- Ζ Οπτικοκινητική συνεργασία
- Η Λογική σκέψη
- Θ Έκφραση

Τα σχέδια και οι εικόνες που χρησιμοποιήθηκαν στη σειρά έχουν παρθεί από διάφορα αναγνωστικά προγράμματα και από ηλεκτρονικές συλλογές.

Η επεξεργασία και η εκτύπωση του πρωτότυπου έγινε στον ηλεκτρονικό υπολογιστή του Κέντρου Εκπαιδευτικής Πληροφόρησης Λάρνακας-Αμμοχώστου.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μια σημαντική εξέλιξη στα εκπαιδευτικά θέματα κατά την τελευταία εικοσαετία σχετίζεται με τη συνειδητοποίηση ότι ένας μεγάλος αριθμός παιδιών έχει ανάγκη την παροχή ειδικών διευθετήσεων για την εκπαίδευσή του. Μια άλλη σημαντική εξέλιξη αφορά την αλλαγή στην αντίληψη ως προς το χώρο παροχής ειδικής εκπαίδευσης σε πολλά παιδιά που παραδοσιακά αποτελούσαν το αντικείμενο ευθύνης του ειδικού σχολείου.

Αποτέλεσμα των πιο πάνω εξελίξεων, που επηρέασαν σε σημαντικό βαθμό και την Κύπρο, ήταν η μετατόπιση του κύριου χώρου παροχής ειδικής εκπαίδευσης από το ειδικό στο κανονικό σχολείο. Η μετατόπιση αυτή δημιουργεί αλλαγμένες ευθύνες στο δημοτικό σχολείο και νέες υποχρεώσεις στο δάσκαλο. Με βασικό σκοπό την υποβοήθηση του κανονικού σχολείου στην επιτυχή διεκπεραίωση του νέου του ρόλου έχει αναληφθεί η έκδοση της παρούσας σειράς με το γενικό τίτλο "Προαναγνωστικές Ασκήσεις". Η σειρά "Προαναγνωστικές Ασκήσεις" αποτελεί συμπλήρωμα δυο άλλων σειρών με τους τίτλους "Διορθωτική Ανάγνωση" και "Ανάγνωση για Κατανόηση".

Ο γενικός προγραμματισμός των τριών σειρών έγινε το 1991 από το Λειτουργό Ανάπτυξης Προγραμμάτων Σάββα Νικολαΐδη κάτω από την καθοδήγηση του τότε Επιθεωρητή Ειδικής Εκπαίδευσης Χριστού Κόμψου. Η εργασία για συλλογή, ταξινόμηση, και διαμόρφωση του υλικού της σειράς "Προαναγνωστικές Ασκήσεις" άρχισε αμείωτα μετά από τον ίδιο Λειτουργό και συνεχίστηκε αργότερα από το Λειτουργό Ανάπτυξης Προγραμμάτων Πέτρο Παρή. Η ομάδα διαμόρφωσης του υλικού ενισχύθηκε, επίσης, από τη δασκάλα ειδικής εκπαίδευσης Χριστούλα Χρυσήλιου. Η όλη εργασία για τον τελικό σχεδιασμό και διαμόρφωση των τριών σειρών συντονίστηκε, προωθήθηκε και ενισχύθηκε σημαντικά από τον Επιθεωρητή Ειδικής Εκπαίδευσης Βάσο Μερακλή, ενώ το Κέντρο Εκπαιδευτικής Πληροφόρησης Λάρνακας- Αμμοχιάστου προσέφερε τις τεχνικές διευκολύνσεις για ηλεκτρονική επεξεργασία και εκτύπωση των τριών σειρών.

Η έκδοση "Οπτικοκινητική συνεργασία" αποτελεί ένα από τα βιβλία της σειράς "Προαναγνωστικές Ασκήσεις". Σκοπός της σειράς είναι να βοηθήσει τα παιδιά να καλλιεργήσουν μερικές δεξιότητες που θεωρούνται σημαντικές στην εκμάθηση της ανάγνωσης. Η σειρά αναμένεται να ολοκληρωθεί με τις πιο κάτω εκδόσεις:

- Αντίληψη σχήματος
- Αντίληψη μεγέθους
- Αντίληψη προσανατολισμού
- Οπτική αντίληψη
- Ακουστική αντίληψη
- Μνήμη
- Οπτικοκινητική συνεργασία
- Λογική σκέψη
- Έκφραση

Ο ειδικός σκοπός της έκδοσης "Οπτικοκινητική συνεργασία" είναι να βοηθήσει τα παιδιά να αποκτήσουν τη δεξιότητα της παρατήρησης και συγκέντρωσης και ταυτόχρονα την ανάπτυξη της δεξιότητας συνεργασίας μπου-χεριού, μέσα από την παρακολούθηση και συμπλήρωση μιας διαδρομής. Η φιλοσοφία που υιοθετεί η έκδοση, όπως και οι υπόλοιπες εκδόσεις της σειράς, βασίζεται στη διαπίστωση ότι η δεξιότητα αυτή που είναι περιορισμένη ανάμεσα σε παιδιά με ειδικές ανάγκες - με την ευρύτερη έννοια του όρου - είναι σημαντική προϋπόθεση για την απόκτηση της αναγνωστικής δεξιότητας. Θα πρέπει, εντούτοις, να διευκρινισθεί ότι η θέση αυτή δεν ταυτίζεται με τις θεωρίες που άνθισαν κατά τη δεκαετία του 1960 και 1970 και οι οποίες υιοθετούσαν την απλοποιημένη άποψη ότι άσκηση και πρόοδος σε δεξιότητες που έχουν σχέση με την οπτική και ακουστική πρόσληψη οδηγεί αυτόματα στη βελτίωση της επίδοσης στο μαθησιακό τομέα.

Η πιο πάνω τοποθέτηση αποτελεί και το βασικό λόγο για τον οποίο το παρόν πρόγραμμα στηρίζεται περισσότερο, σε αντίθεση με τα γνωστά προγράμματα άσκησης της οπτικής πρόσληψης, σε εικόνες συγκεκριμένων αντικειμένων μέσω των οποίων μπορεί να προσφερθεί ένα πολύπλευρο πρόγραμμα εκπαίδευσης τόσο στο γλωσσικό όσο και σε άλλους τομείς. Αυτό που πιστεύεται, ως γενική φιλοσοφία του προγράμματος, είναι ότι η ανάπτυξη της δεξιότητας συνεργασίας ματιού-χειριού είναι μια βασική δεξιότητα που μπορεί να βοηθήσει στην απόκτηση της δεξιότητας της ανάγνωσης όταν η σχετική άσκηση προσφέρεται παράλληλα με προγράμματα εμπλουτισμού των αναγνωστικών και γλωσσικών εμπειριών.

Ένα πρόσθετο σημείο που πρέπει να τονισθεί είναι η χρήση τόσο του βιβλίου "Οπτικοκινητική συνεργασία" όσο και των άλλων βιβλίων που ακολουθούν, ανάλογα με τις ατομικές ανάγκες του κάθε παιδιού. Αυτό προϋποθέτει τη συστηματική παρατήρηση του κάθε παιδιού και την επιλογή των ασκήσεων που εξυπηρετούν τις ανάγκες του.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΑΣΚΑΛΟ

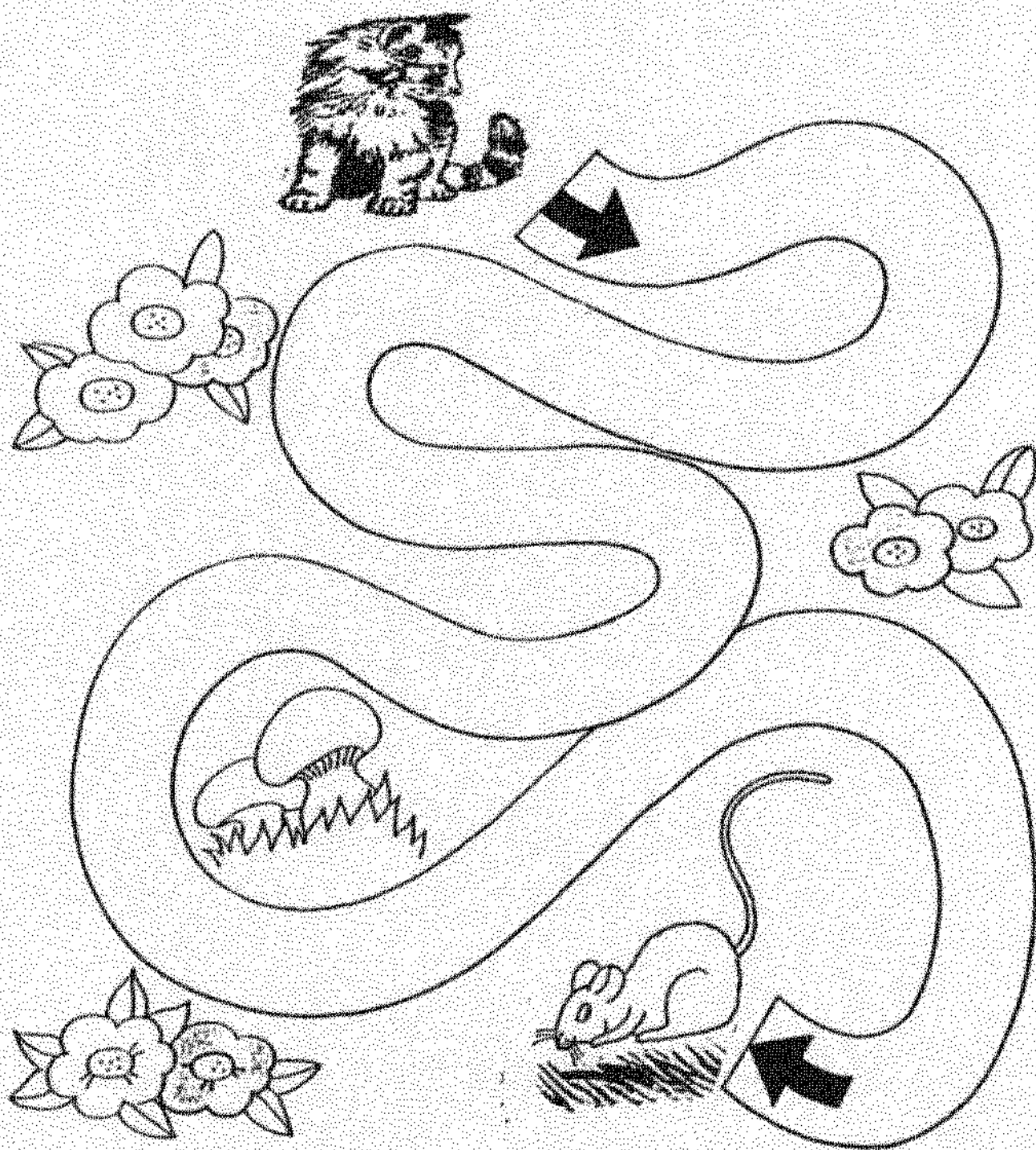
Οι εργασίες που παρατίθενται στο βιβλίο "Οπτικοκινητική συνεργασία" έχουν σκοπό να βελτιώσουν τη δεξιότητα του συντονισμού ματιού-χειριού. Η δεξιότητα αυτή, όπως ήδη αναφέρθηκε, θεωρείται σημαντική προϋπόθεση για απόκτηση της δεξιότητας της ανάγνωσης και γραφής. Οι επί μέρους στόχοι που επιδιώκονται είναι οι πιο κάτω:

- Η εξοικείωση του παιδιού με τη φορά της ανάγνωσης και της γραφής από αριστερά προς τα δεξιά, με τρόπο φυσικό και αβίαστο.
- Η καλλιέργεια και η ανάπτυξη της έννοιας του χώρου.
- Η άσκηση των λεπτών κινήσεων του χειριού.

Οι εργασίες του βιβλίου είναι διαβαθμισμένες ανάλογα με το βαθμό δυσκολίας που παρουσιάζουν. Ειδικές οδηγίες για την κάθε άσκηση παρέχονται στο πάνω μέρος της σελίδας. Ταυτόχρονα με τις ασκήσεις που παρατίθενται στην έκδοση ή ακόμα και πριν από τις ασκήσεις αυτές, επιβάλλεται να δοθούν από το δάσκαλο δραστηριότητες οπτικοκινητικής συνεργασίας στον τριδιάστατο χώρο. Παραδείγματα τέτοιων ασκήσεων είναι και τα πιο κάτω:

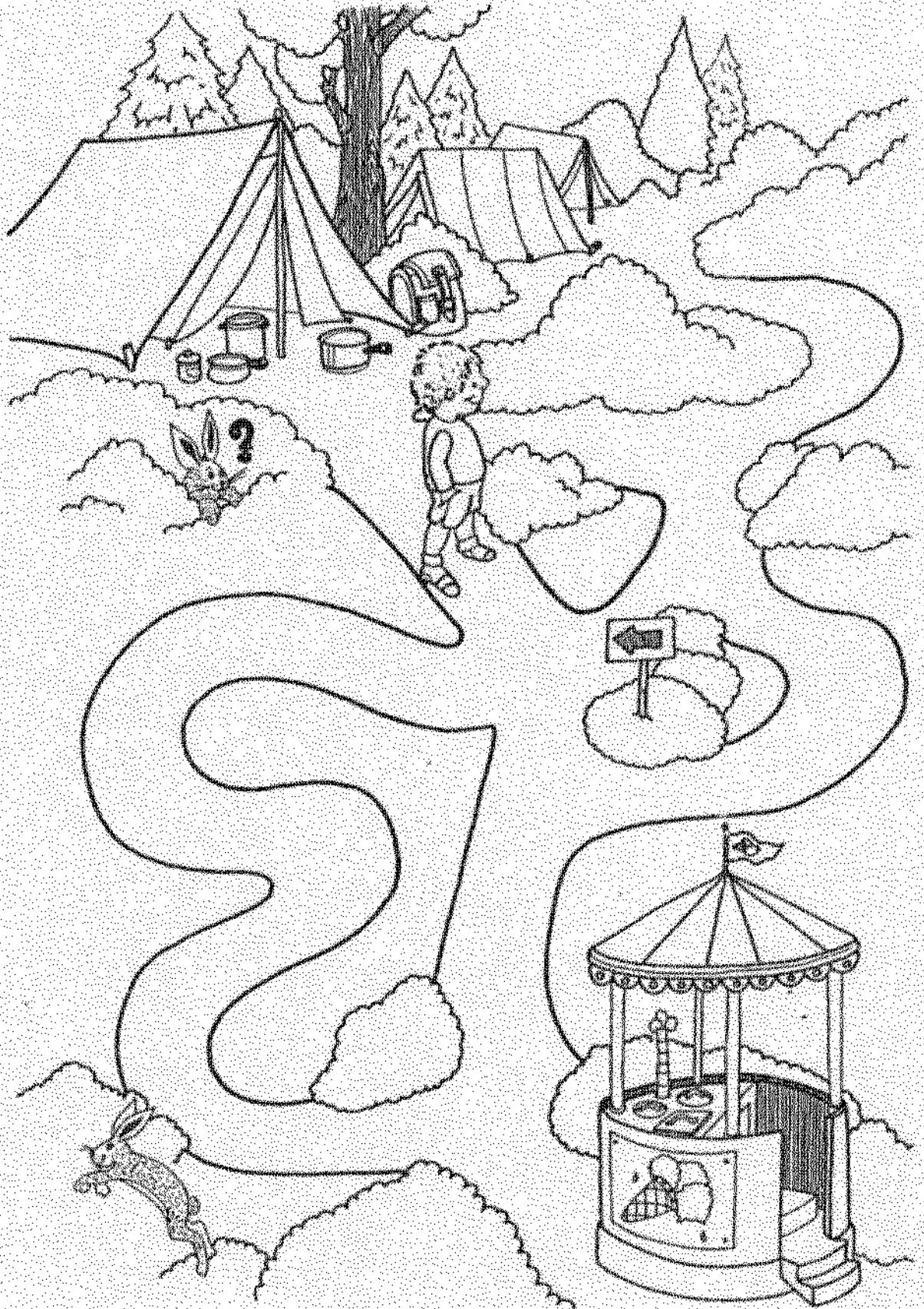
- Σχεδίασμα/γράψιμο στην άμμο.
- Σχεδίασμα/γράψιμο σε θαλαμμένο τζάμι.
- Πέρασμα με το δάχτυλο πάνω από σχέδια με πλασטיνή ή ζυμάρι.
- Κίνηση σε σχεδιασμένο δίχτυο δρόμων με παιγνίδι αυτοκινητάκι.
- Κατασκευή κάδρων με σπόρους ή σκουρό χαρτί.
- Κοιλοθέατρο με τα δάχτυλα.
- Χαρτοκοπτική-χαρτοκαλλητική.

Βοήθησε τη γάτα να πάρει το πουτίκκι χωρίς να βγει έξω από το δρόμο.

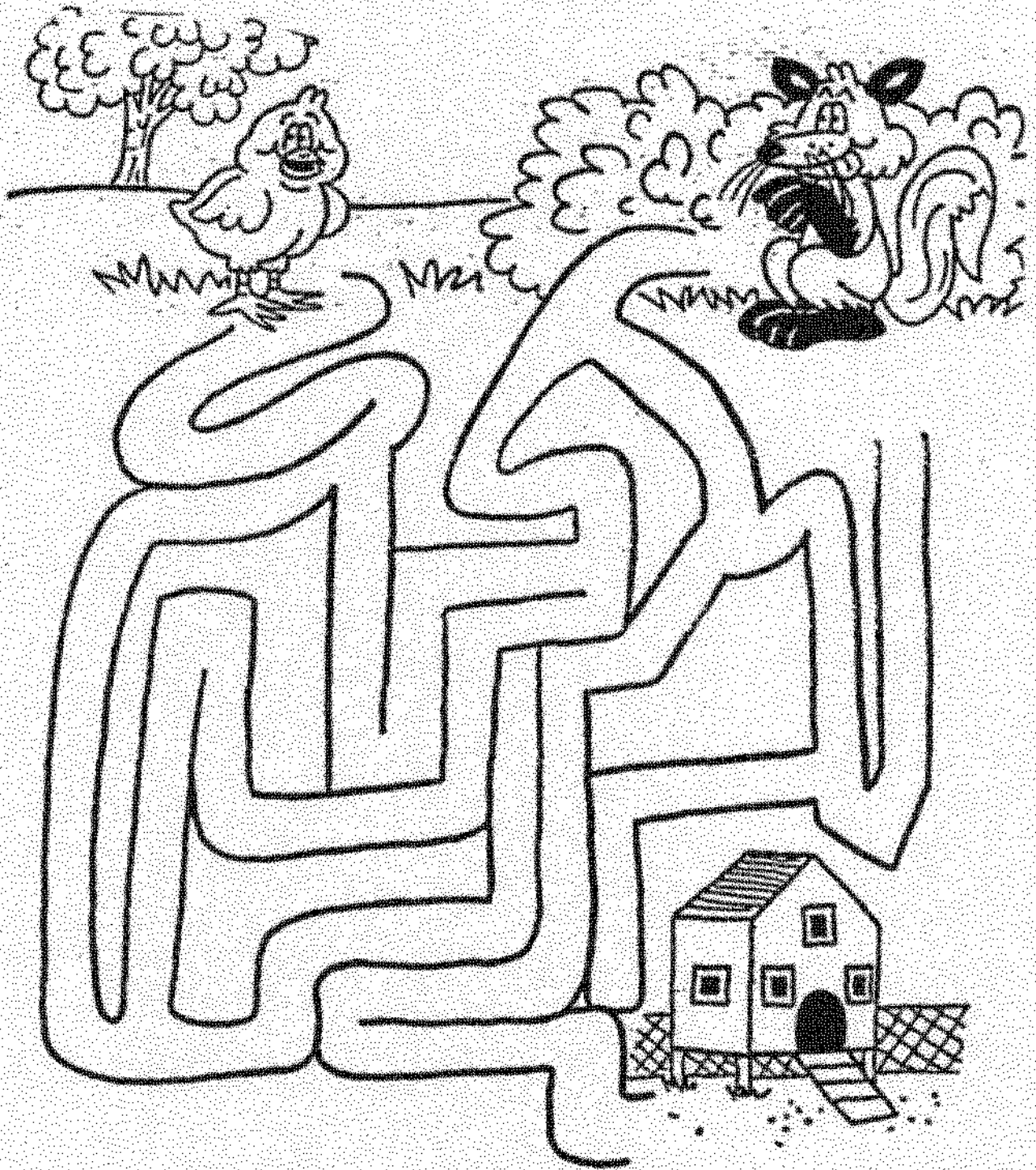
Ο Γιάννης θέλει να φάει παγωτό. Δείξε του το δρόμο με το μολύβι σου

ακολουθώντας το τόξο.

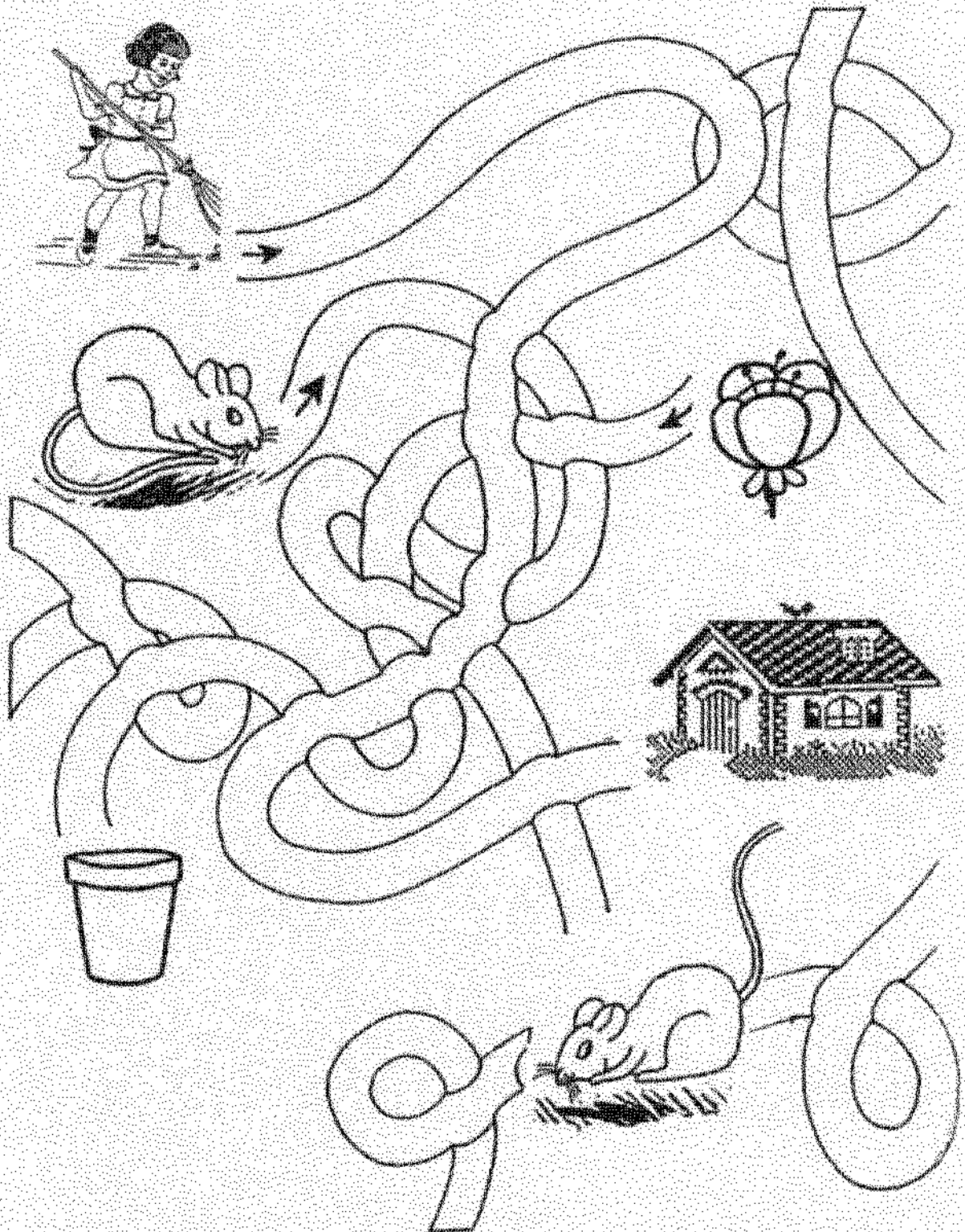

Το κοταπουλάκι πρέπει να πάει στο κατέτσι χωρίς να συναντήσει το λύκο.

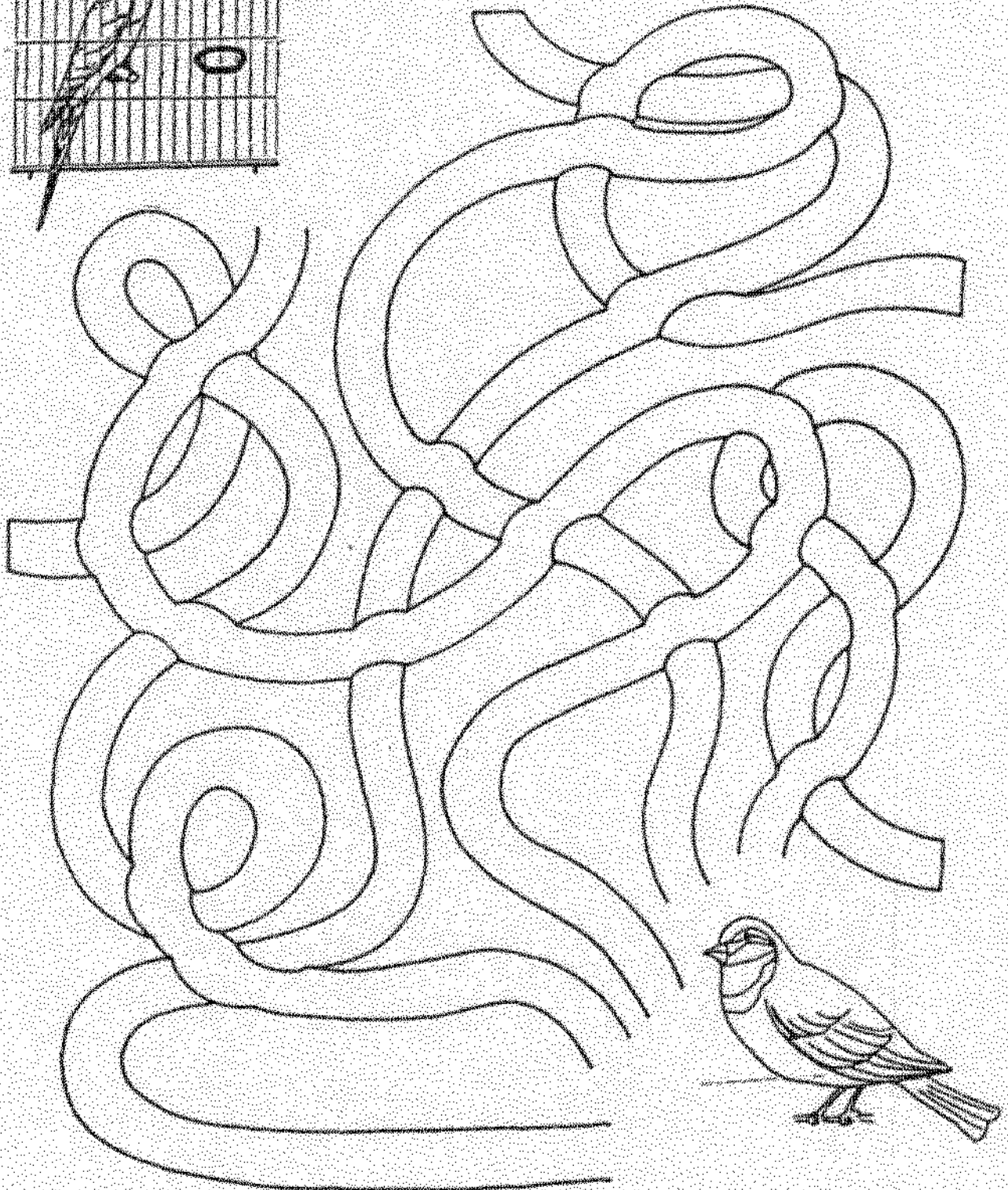
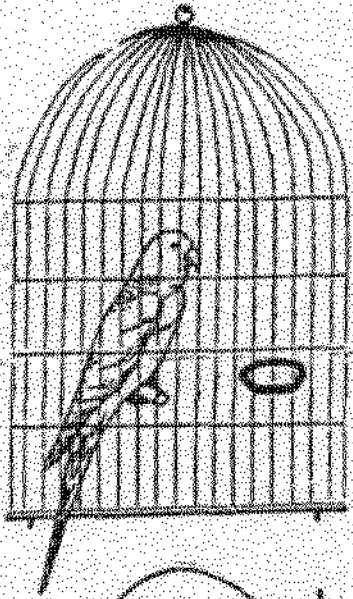
Βοήθησέ το.

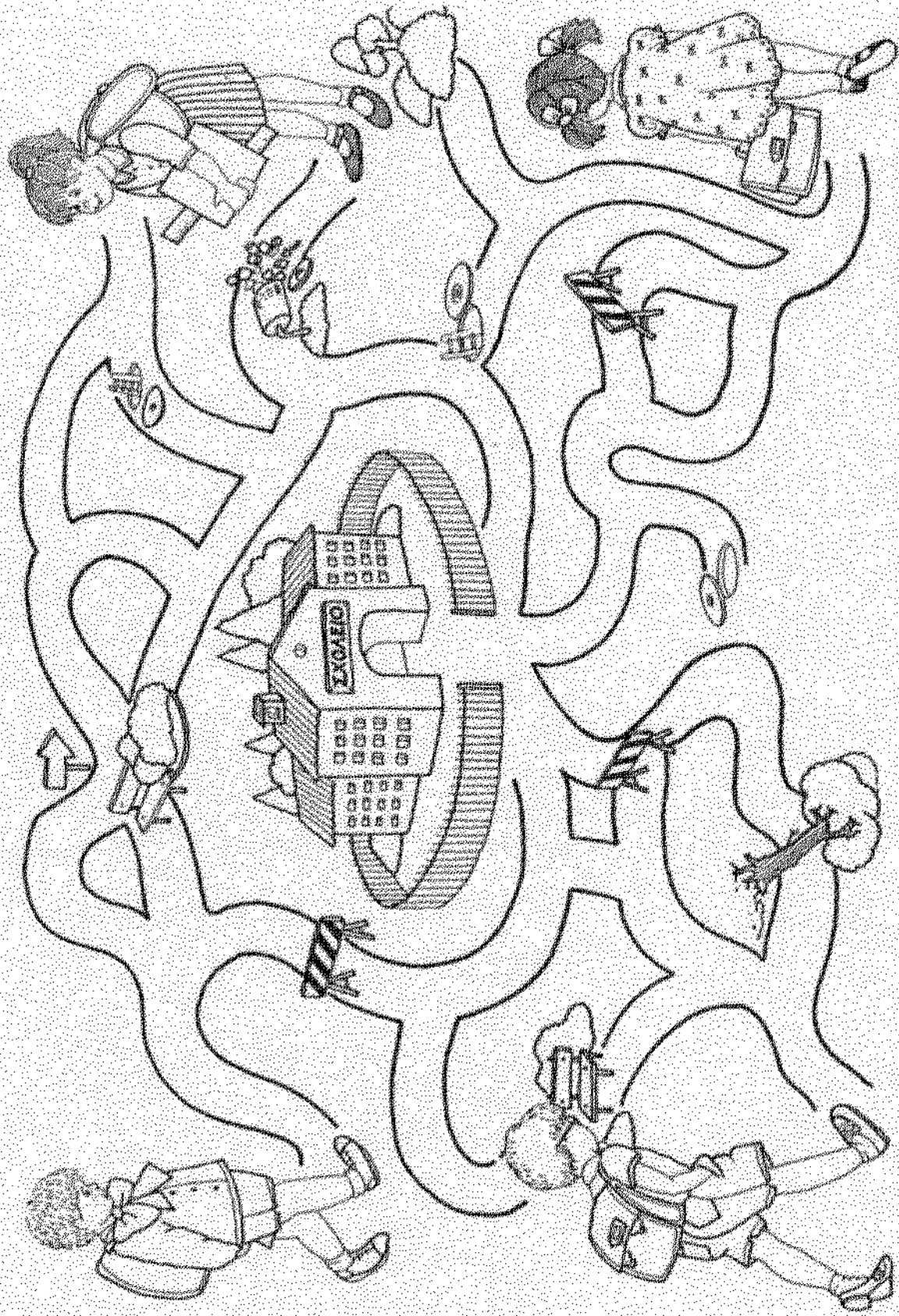

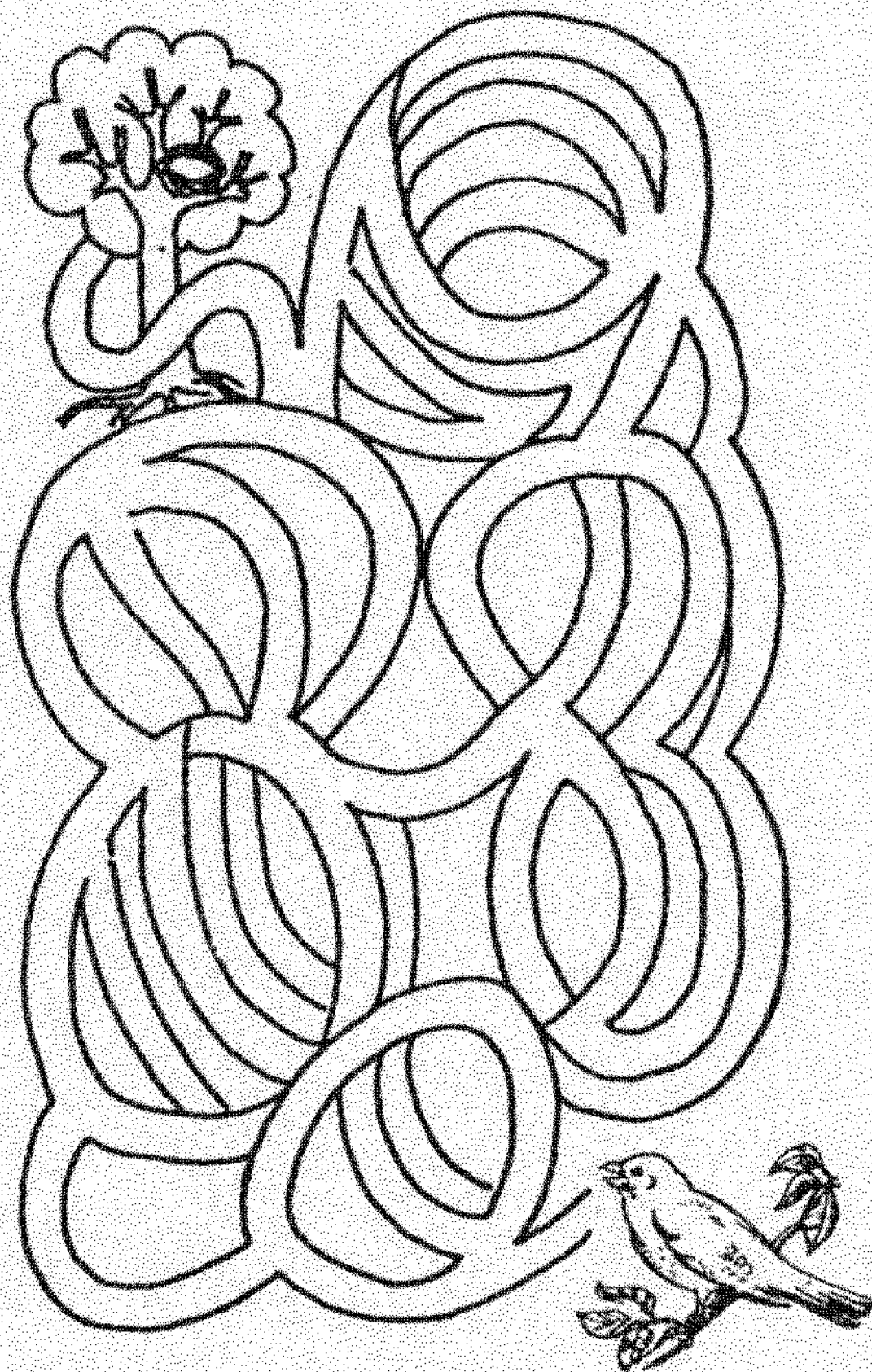
Ακολουθήσε τα τόξα και δειξε τους το δρόμο.

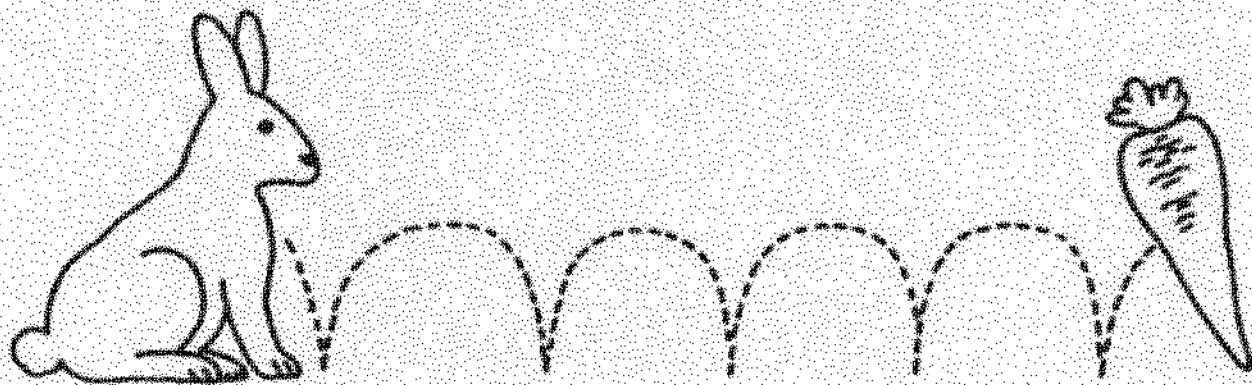
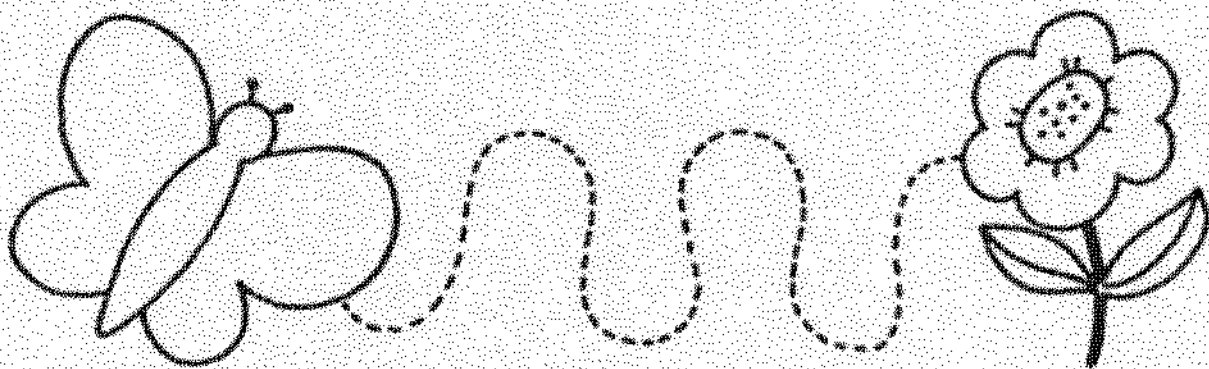
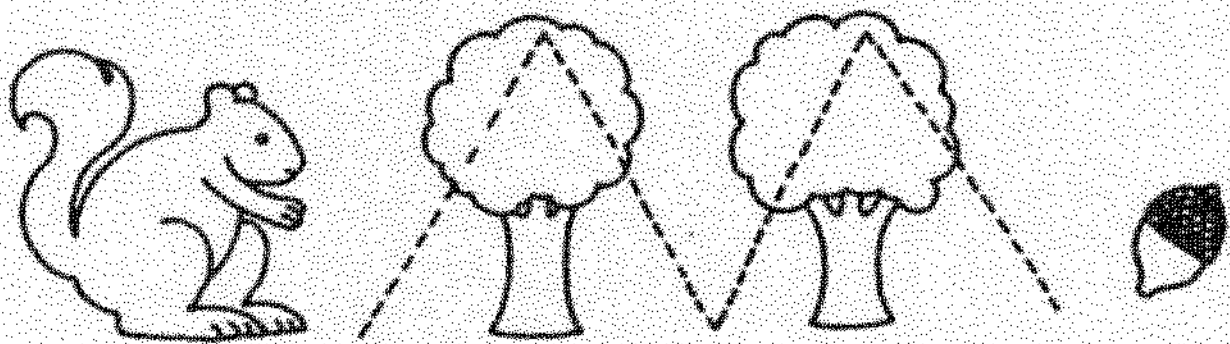
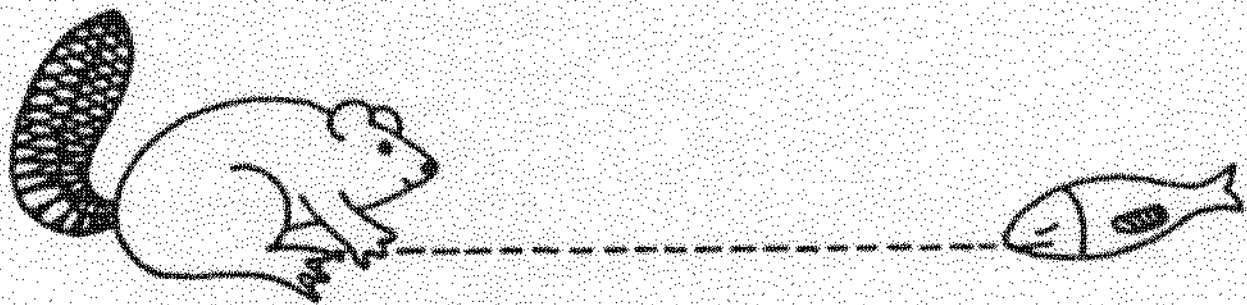

Δείξε το δρόμο στο πουλάκι για να φτάσει στο κλουβί.

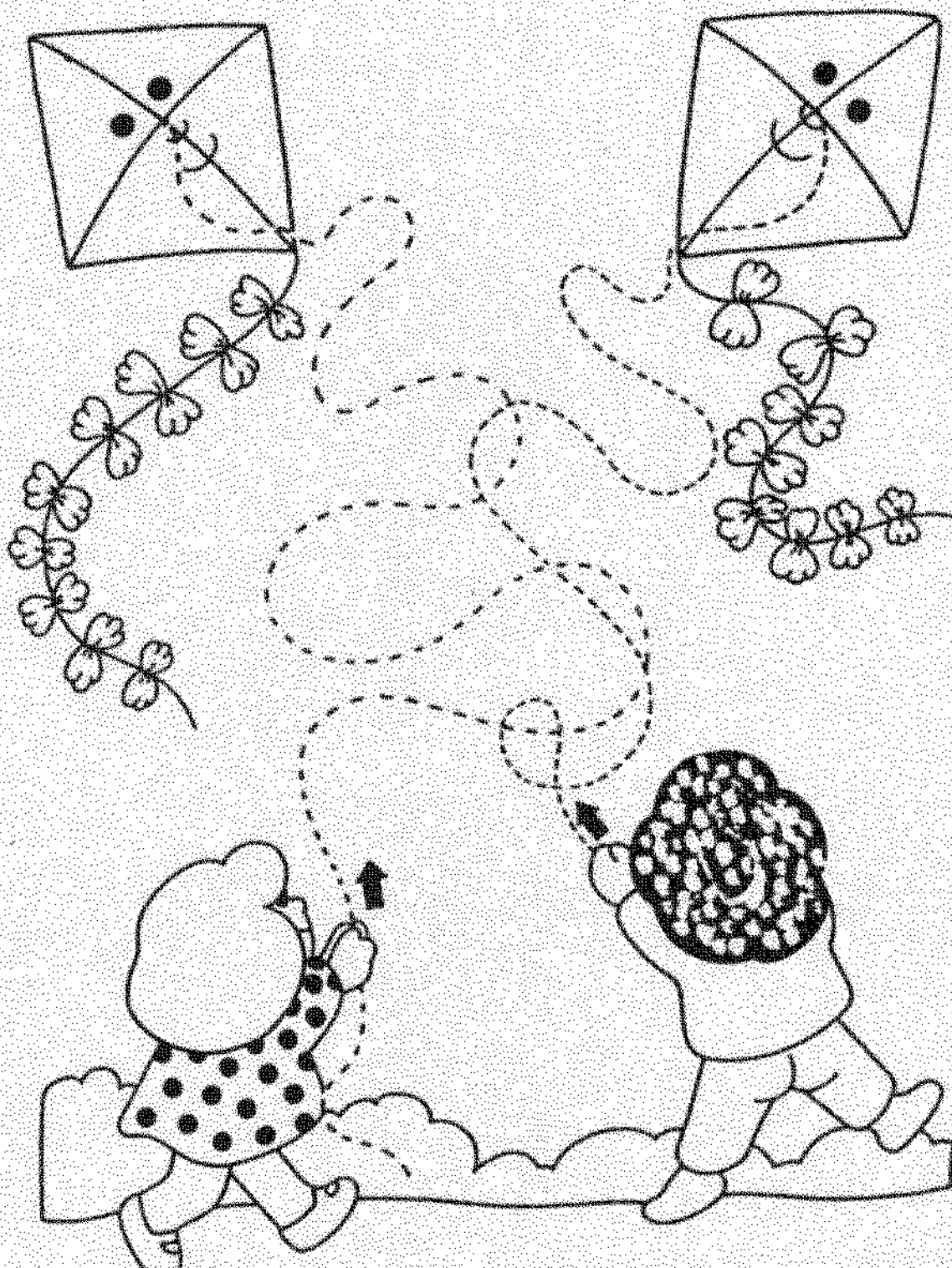

Σχεδίασε το σπάγκο του κάθε χαρταετού με διαφορετικό χρωματιστό μολύβι.

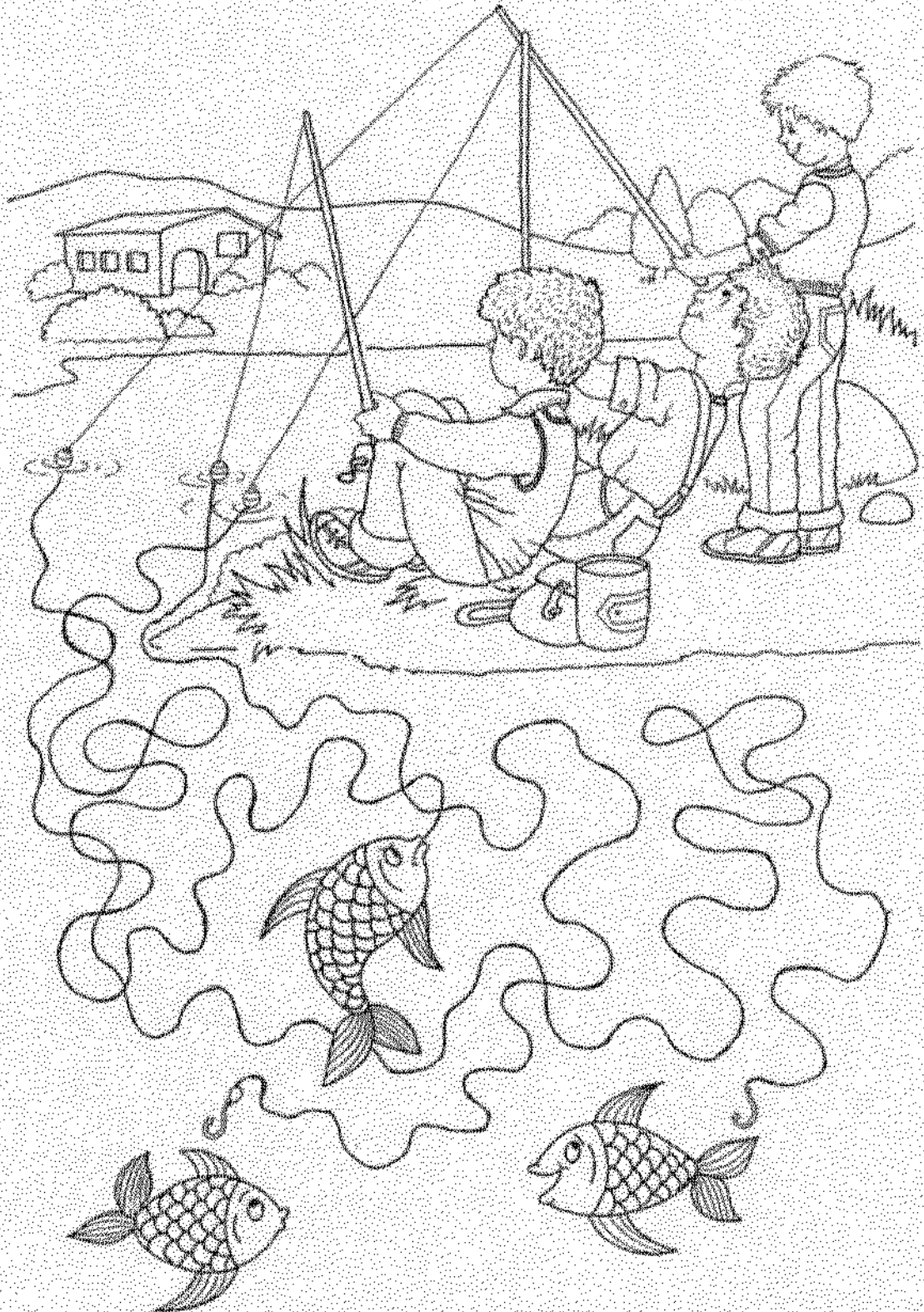

Βοηθήσε τα παιδιά να ξεπλέξουν τα κουβάρια. Χρησιμοποίησε διαφορετικό χρώμα για κάθε

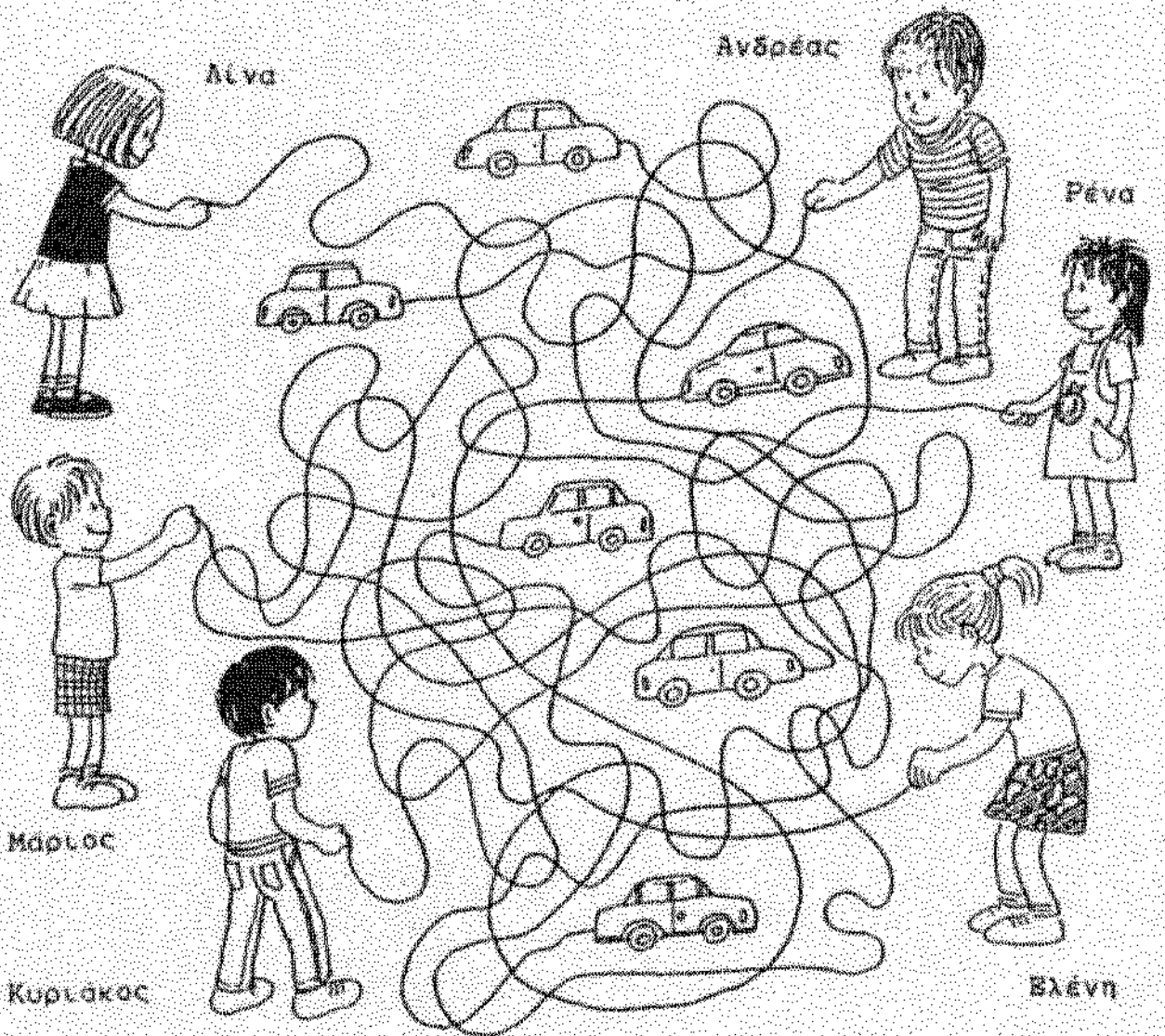
κουβάρι.

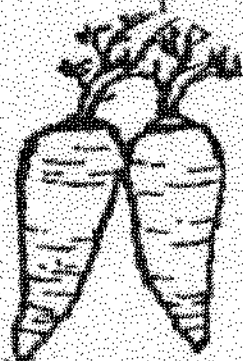
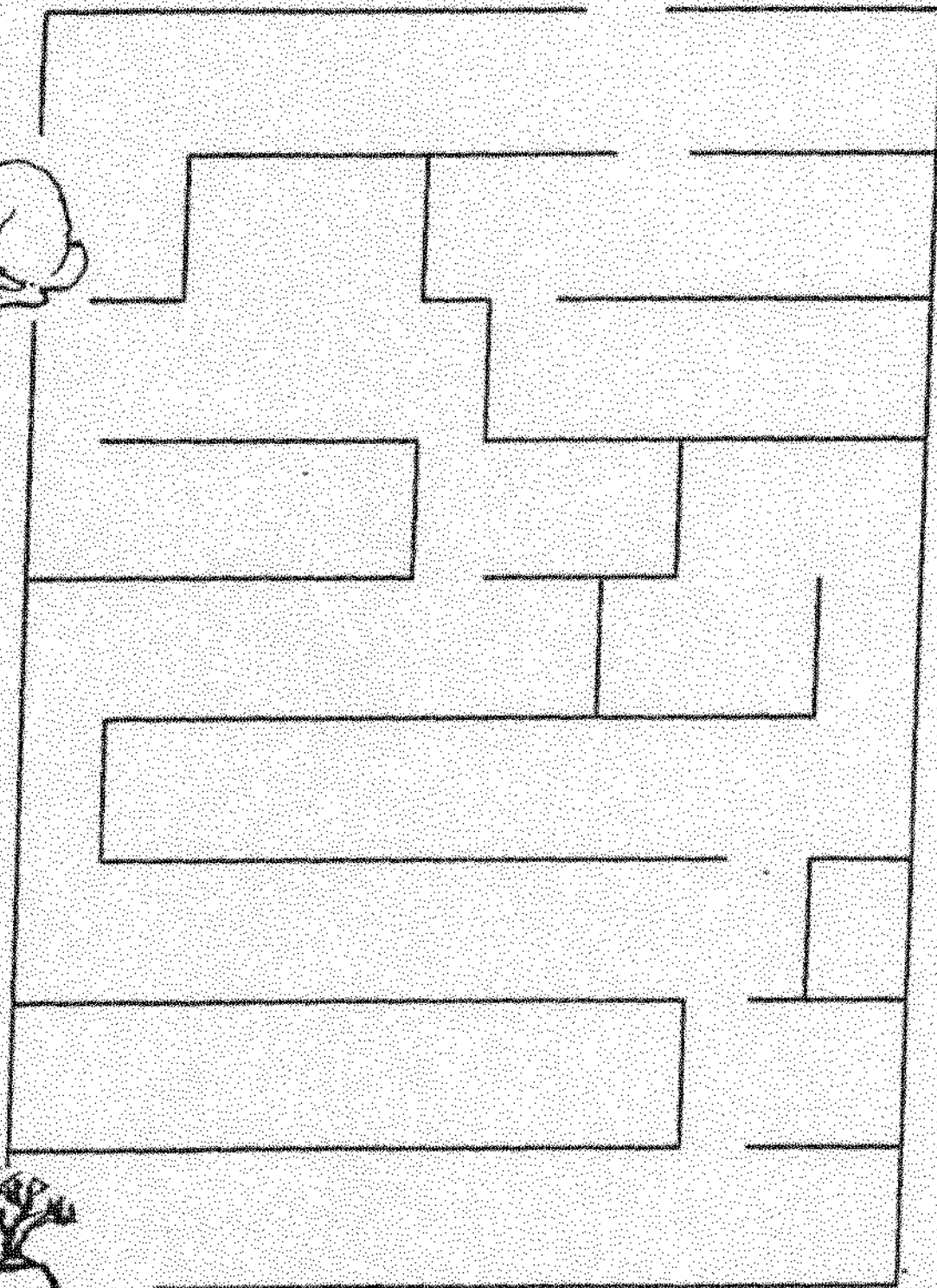
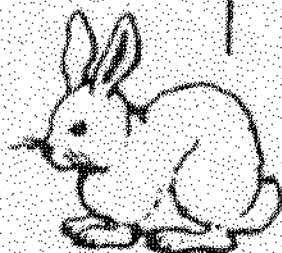
μολύβια.

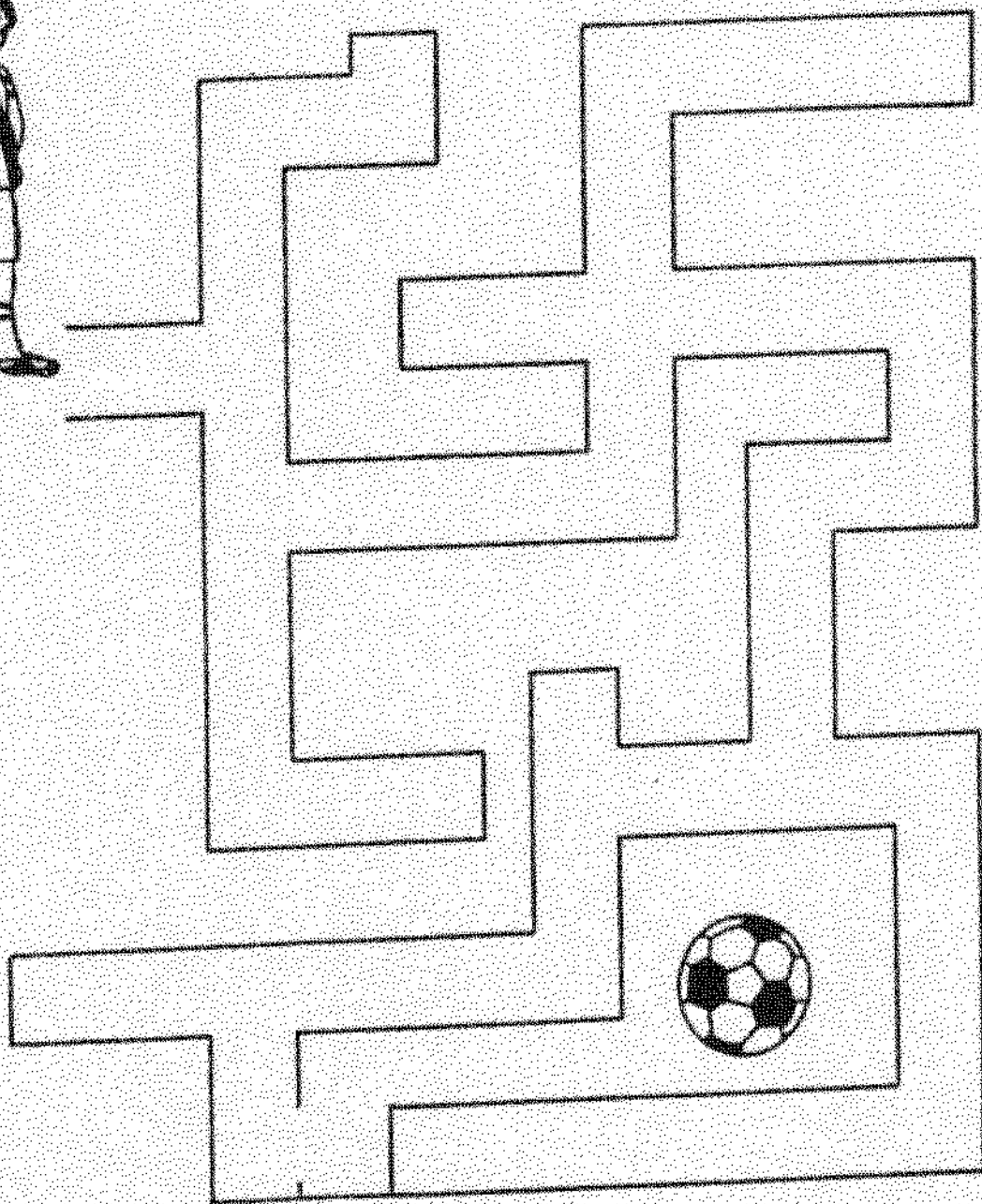
Χρησιμοποιώντας διαφορετικά χρωματιστά μολύβια βρες το αυτοκινητάκι κάθε παιδιού.

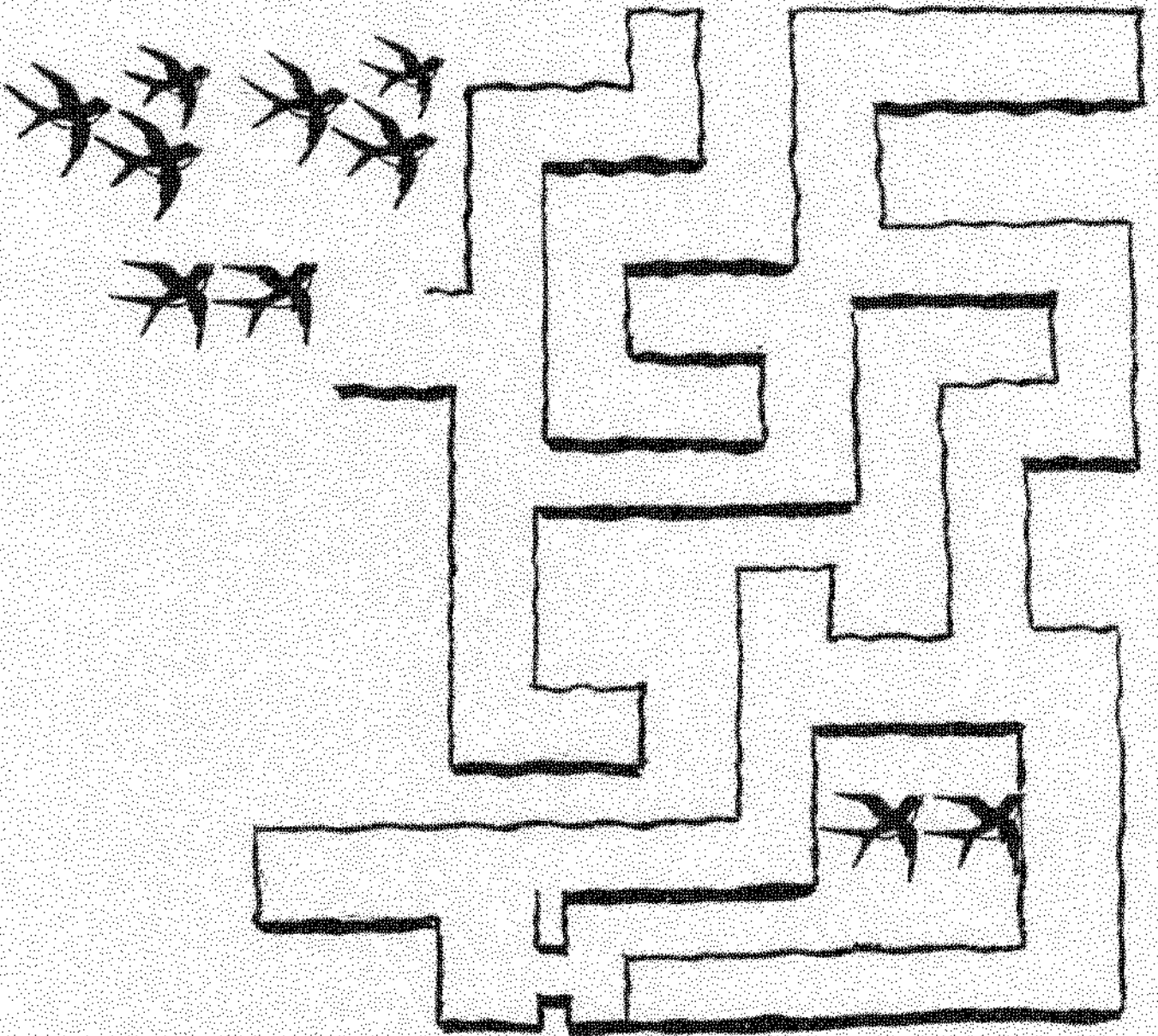
Βοήθησε το λαγό να φτάσει στα καρόττα.

Βοήθησε το Μεγάλη να βρει την μπάλα του.

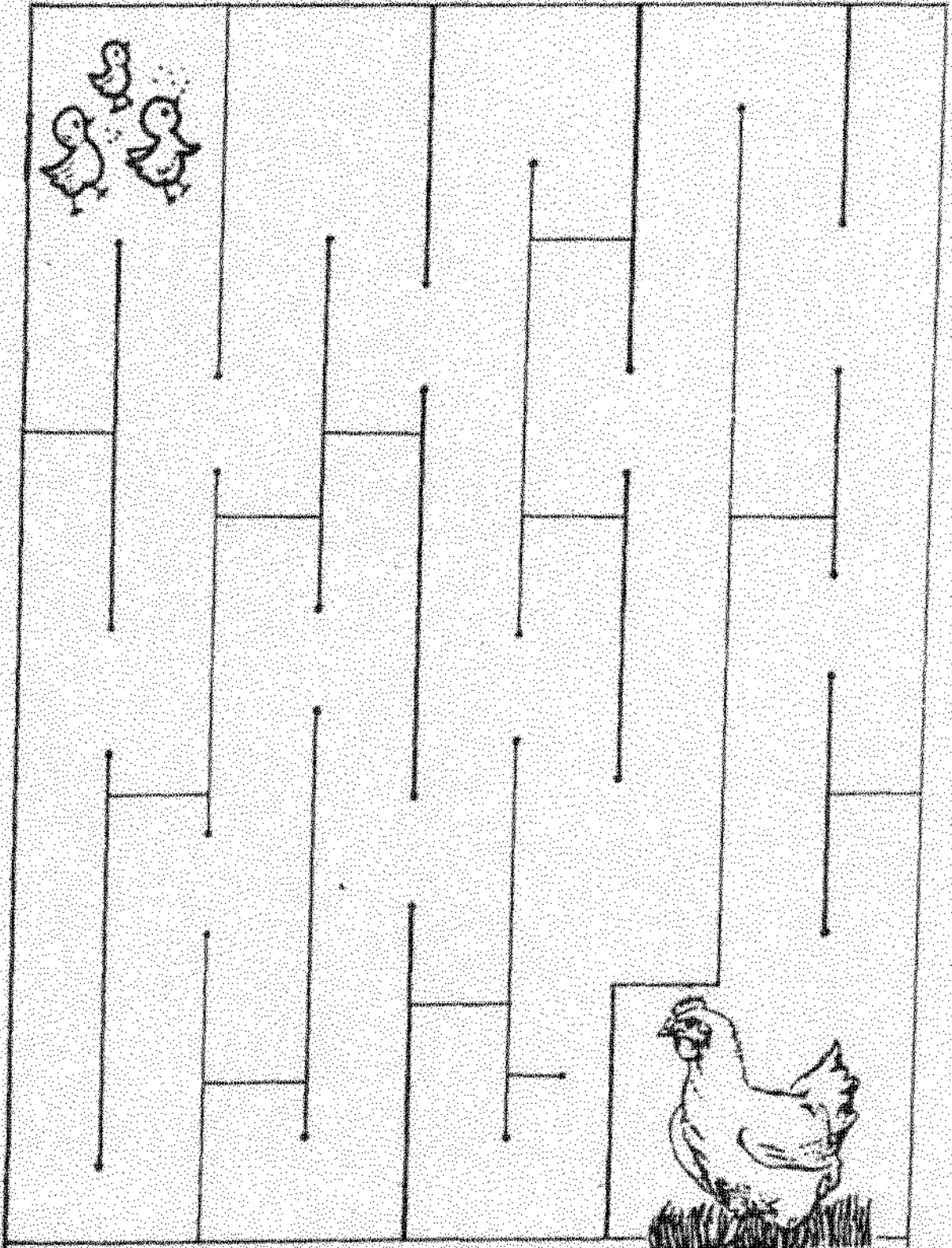
Τα δύο χελιδονάκια έχασαν τους φίλους τους. Δείξε τους το δρόμο για να τους βρουν.

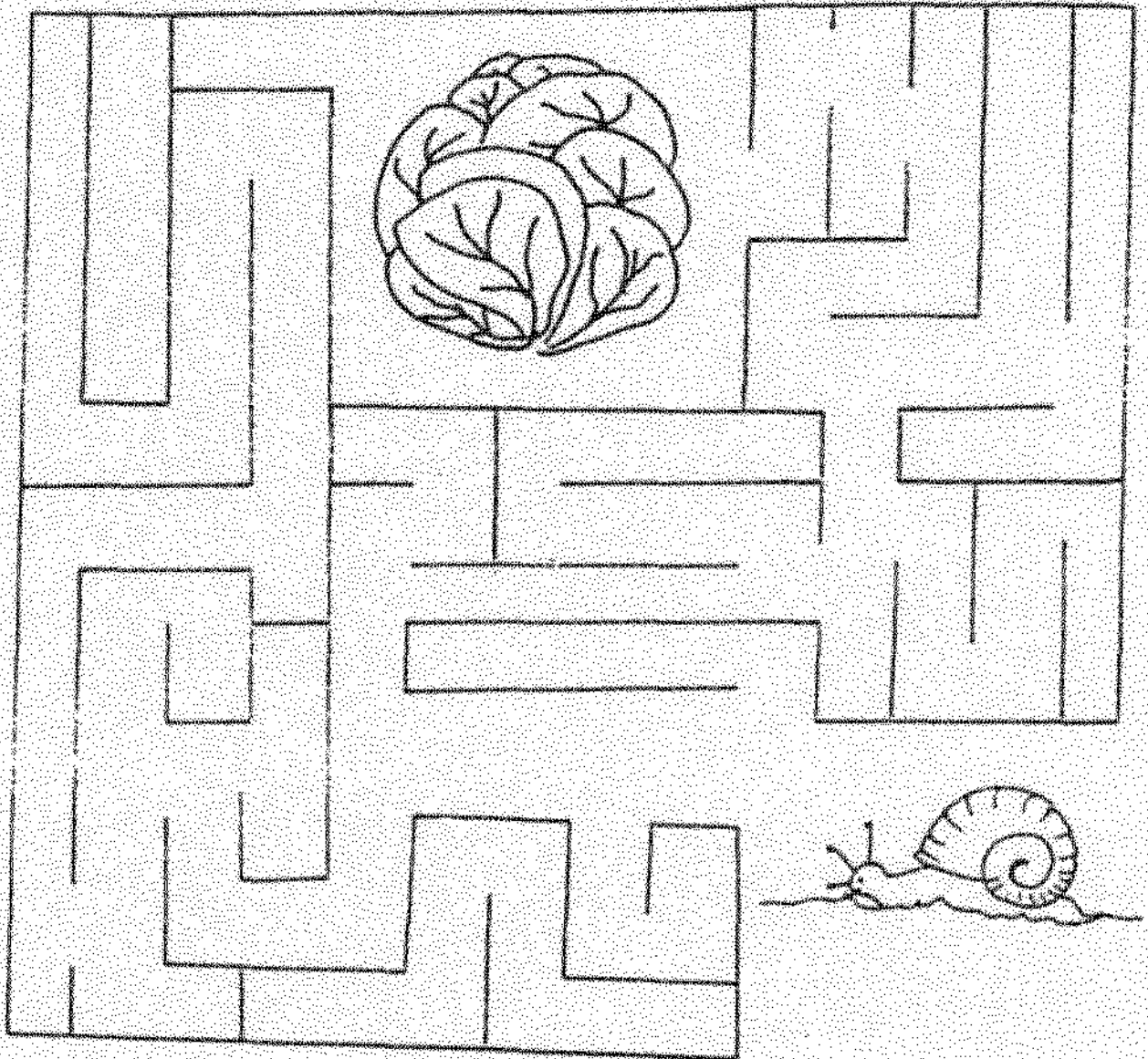
Η Χριστίνα έχασε ένα μήλο. Δείξε της το δρόμο για να το βρει.

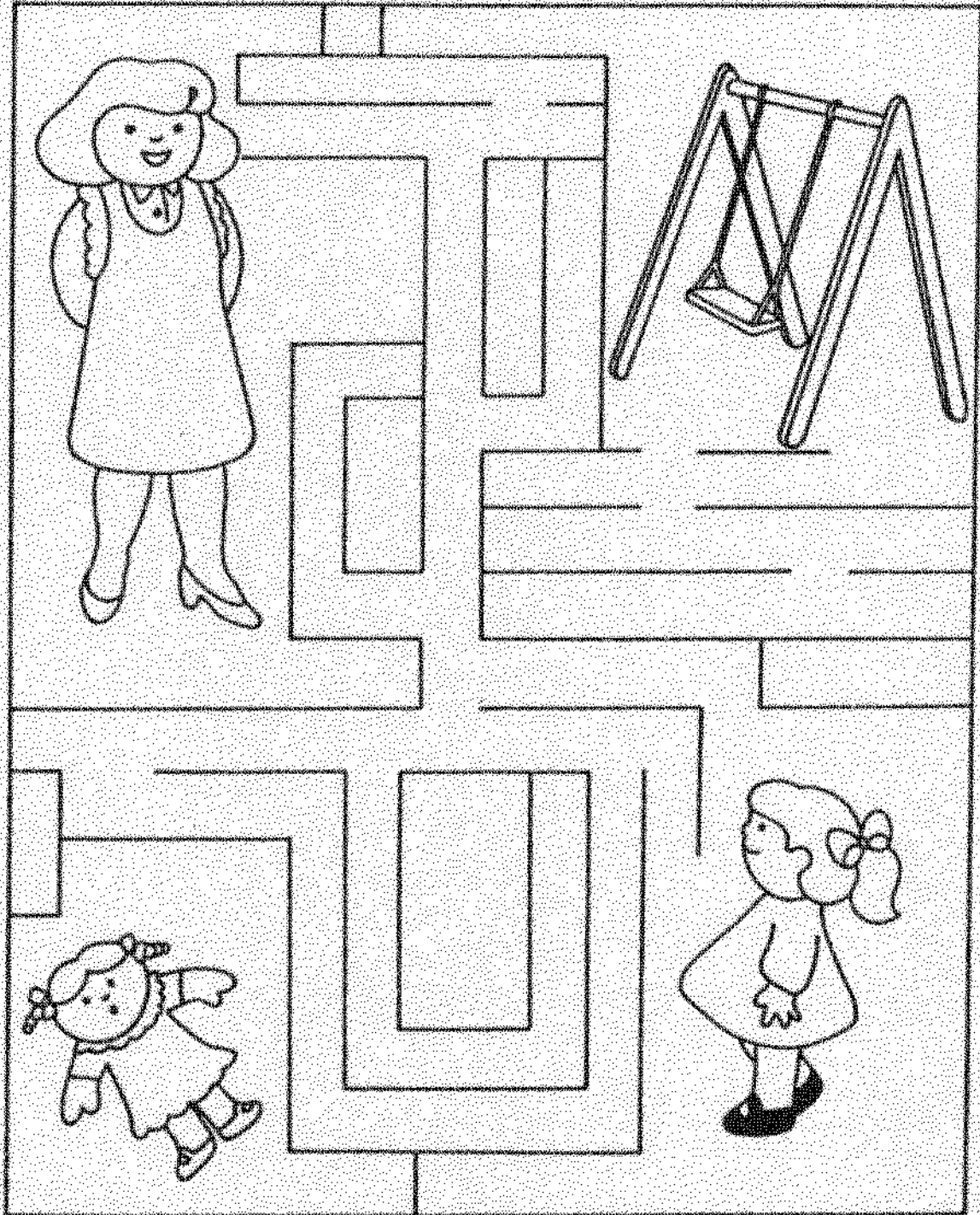

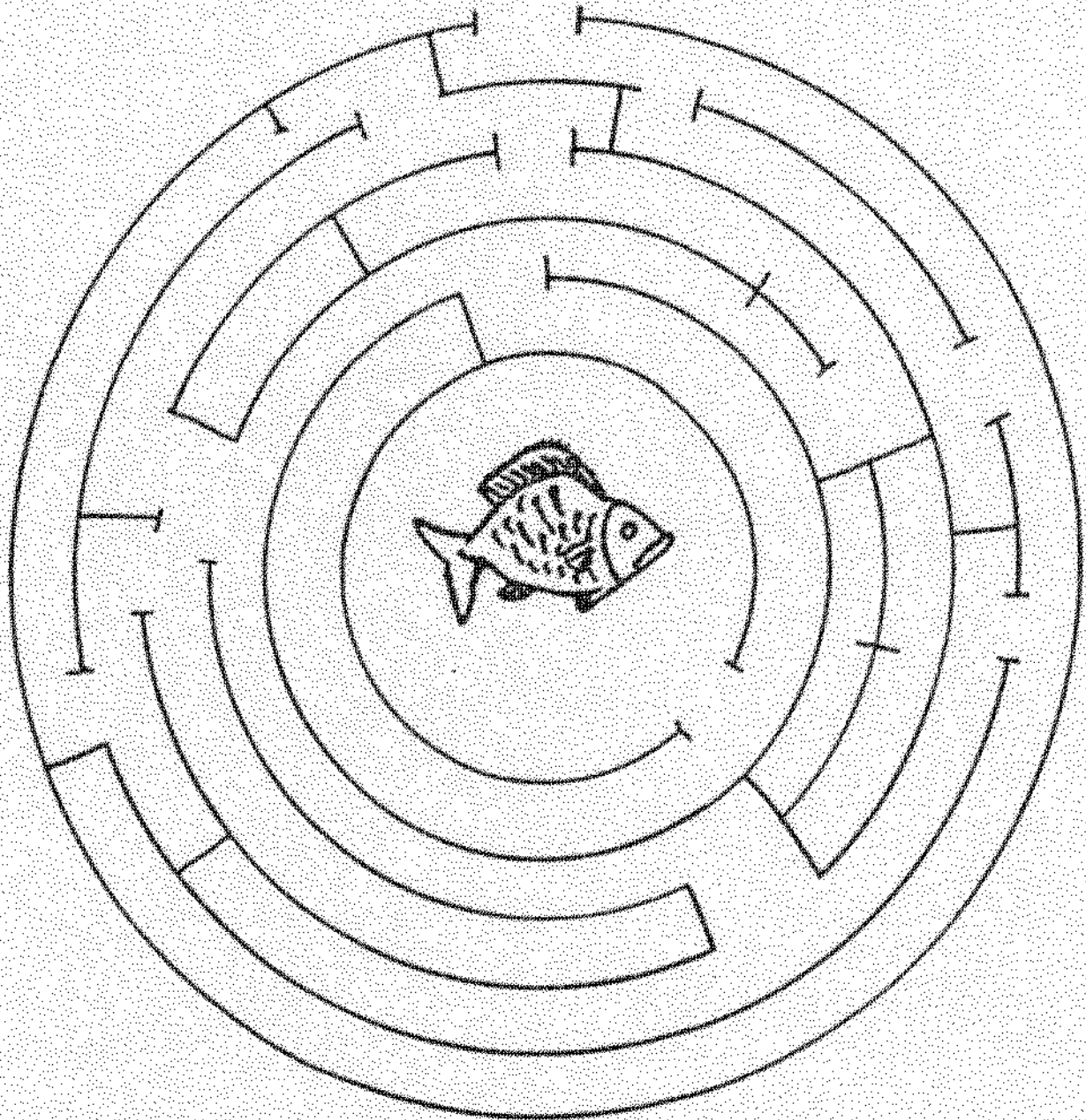
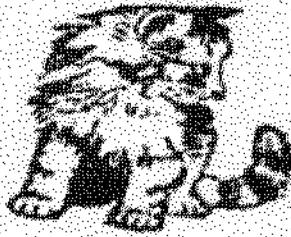
Βοήθησε την κότα να βρει τα κατοπουλάκια της.

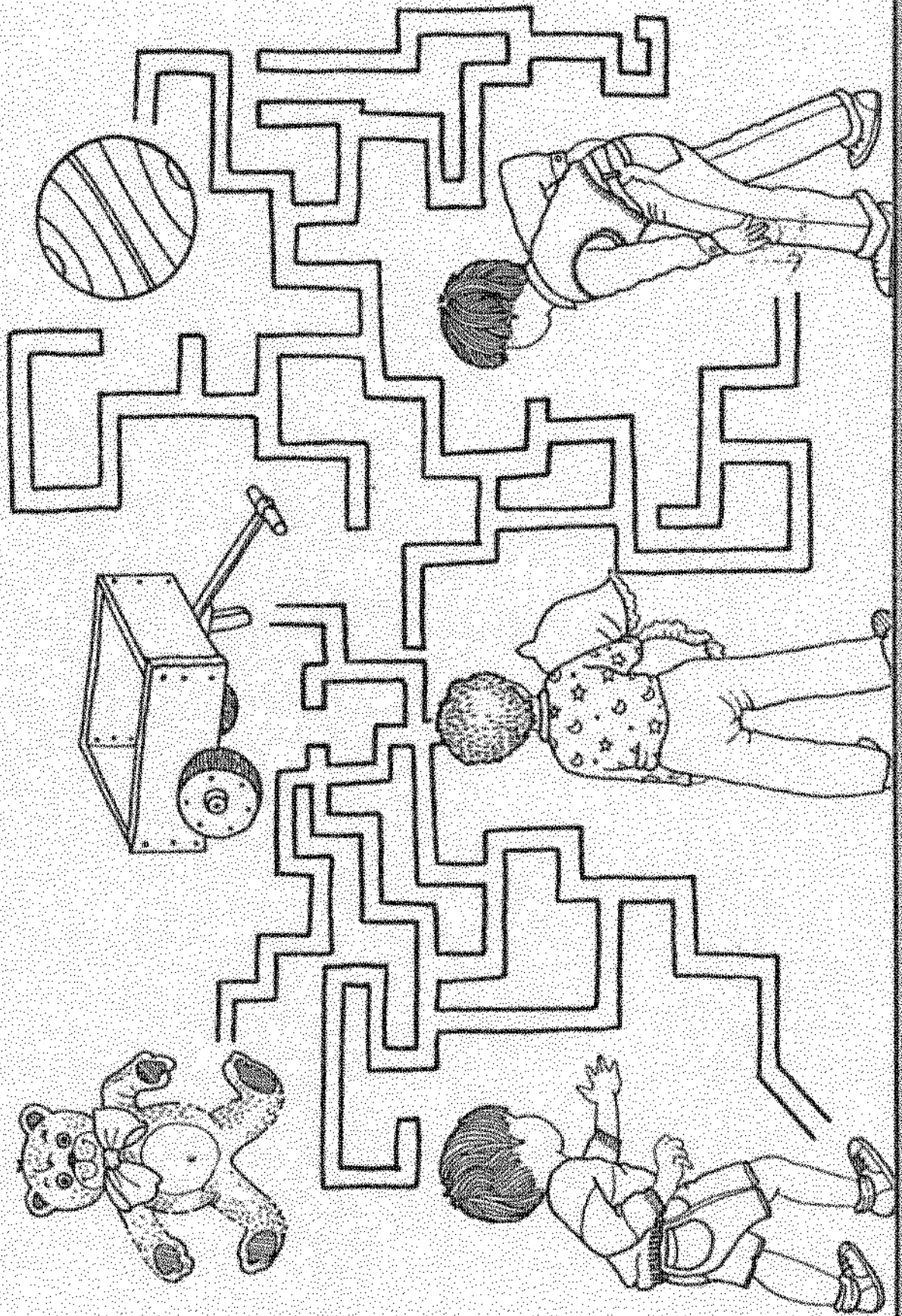

Οδηγήσε το σαλιγκάρι κοντά στο λάχανο.

Ακολουθώντας τη σημαδούκια εδήγησε το κάθε παιδί στο σπίτι του.

